

14de VERGADERING. — 13 FEBRUARI 1914.

2. Staatsbegroting voor het dienstjaar 1914. (Algemeene beschouwingen.)

(van den Biesen.)

Ik ben niet heel optimistisch gestemd over den uitslag van de door deze Regeering ingestelde staatscommissie. Ik heb er niet heel veel verwachting van, maar de wonderen zijn de wereld niet uit, en men moet natuurlijk op het eindresultaat wachten. Maar dat verklaar ik hier, als de grondwetsherziening wordt gevraagd zonder dat en algemeen stemrecht en volkomen gelijkstelling van openbaar en bijzonder onderwijs worden voorgesteld, dan stem ik tegen. Het is altijd goed dat men weet wat men aan iemand heeft. Ik kan het alleen aanvaarden als een compromis, do ut des, en dan doe ik het nog met een bloedend hart, want ik ben nog niet vergeten hetgeen onlangs door mr. Troelstra gezegd werd, dat als er algemeen stemrecht komt, zijn partij groezartig zou vooruitgaan, op een wijze zooals nooit ofte nimmer was gezien of gekend. Dat maakt mij een beetje huiverig, maar toch, ik zeg, ik laat dat alles varen. Ik voor mij — ik spreek geheel persoonlijk — zou genegen zijn er over heen te stappen en mij te scharen bij degenen die algemeen stemrecht voor mannen wenschen. In hoeverre dit gepaard moet gaan met kiesplicht, daarover heb ik nog geen gevestigde overtuiging.

Ik heb dus gezegd wat mij te doen staat in een dergelijk geval, en ik weet zeker dat duizenden en tienduizenden in den lande achter mij staan, en dat zij het tegen dien prijs wel willen wagen, maar zonder dat nooit ofte nimmer.

Mijnheer de Voorzitter! Laat ik nog even aanhalen wat de heer Troelstra zeide op 17 November in een sociaal-democratische vergadering in „Plancius” te Amsterdam (zie *De Maasbode* 18 November 1913):

„Laat het eenmaal zoover zijn, dat wij het algemeen stemrecht hebben verworven, dan zullen wij een kracht ontwikkelen als nooit te voren.”

Over de andere wetsvoorstellen, die in de Troonrede aangekondigd zijn, zal ik thans zwijgen. Indien de tijd daar is en ik ben nog lid van de Kamer, zal ik zoo vrij zijn mijn bescheiden meening er over te zeggen.

Ik voor mij tred dus dit Ministerie welwillend en met vertrouwen te gemoet, en ik zal het in alle mogelijke wetsvoorstellen, die ik met mijn beginsel kan overeenbrengen, zooveel mogelijk steunen en helpen. Ik zie geen reden waarom dat niet te doen.

Ten laatste, Mijnheer de Voorzitter, een woord over de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Het spreekt vanzelf dat men haar liefst zag verdwijnen. Zij is een geweldige sta-in-den-weg voor verscheidene partijen, en vooral voor de sociaal-democraten. Zelfs in ons Voorloopig Verslag wordt de wensch geuit, dat dit instituut zoo gauw mogelijk zal opdoeken, en die wensch zal wel verder op de sociaal-democratische vergaderingen, die nu met de verworven vrijbiljetten van de spoorwegen weer gemakkelijker te bereiken zijn, den volke verkondigd worden.

Men spreekt liefst zoo weinig mogelijk over de Eerste Kamer; men vindt haar een lastig meubel en men doet precies alsof ze niet bestond.

Maar de tijd zal leeren, dat ze wel bestaat en dat ze zal optreden als de tijd van spreken gekomen zal zijn.

Dat men er niet bang voor is, is meermalen geuit en dat die Eerste Kamer een positie inneemt ver boven de machtsverhouding, die zij eigenlijk in den lande moest innemen, is ook zoo vaak gezegd, dat ik het niet behoef te herhalen.

Maar men zal zien, dat, als het zoover kwam dat de Eerste Kamer werd ontbonden, men precies dezelfde Kamer weer terug zou krijgen. Voor de eerstvolgende jaren zijn de meeste Provinciale Staten muurvast, en met een enkele uitzondering verkiezen zij bij ontbinding dezelfde leden in de Eerste Kamer.

De heer Laan wijst mij op Zeeland. Daar hangt het op één enkele stem; ik zeide ook: misschien op een enkele uitzondering na.

Als dan de ontbinding en al de herrie waarmede die ge-

(van den Biesen e. a.)

paard gaat, voorbij is, staat men weer voor hetzelfde geval als thans.

Dat men voor de Eerste Kamer niet bang is van sociaal-democratische zijde, blijkt uit een der brieven van mr. Troelstra aan dr. Bos — wederom te vinden in *De Maasbode* en wel in het nummer van 29 Juli 1913; men ziet, dat blad is een waar arsenaal — waarin de sociaal-democratische leider zegt, dat hij voor de Eerste Kamer niet bang is, dat zij een positie inneemt die ver staat boven de positie die haar volgens de Grondwet toekomt en dat de Provinciale Staten wel eens genoeg konden krijgen van de tegenwerking en meer handelbare lieden naar de Eerste Kamer zouden kunnen zenden. Het kan zijn; en als er dan meer kneedbare heeren in deze Kamer komen, kan men zien, wat men met hen uitvoert. Maar ik zie van die kneedbaarheid nog niet veel komen; bij mij althans is zij ver te zoeken. Ik beschouw die verwachting als een ijdele hoop.

Integendeel, Mijnheer de Voorzitter, volgens mijn bescheiden meening heeft de Eerste Kamer er nog nooit zoo schitterend en schoon voorgestaan als op den huidigen dag.

Eén feit zou ik den heeren nog in herinnering willen brengen. Men roept thans: gij, rechtsche Eerste Kamer, zult toch moeten toegeven. Maar wat is nog niet zoo lang geleden met een linksche Eerste Kamer gebeurd? Toen had de rechtsche Tweede Kamer de hooger-Onderwijswet aangenomen en werd zij door de linksche Eerste Kamer verworpen. Ik heb dat meegemaakt en verschillende heeren met mij. Dit is een van de vele voorbeelden. Het kwaad, waarmede nu van liberale zijde zoo ijselijk wordt geschermd, was dus ook bij hen zelf zoo heel onbekend niet.

Maar zonder dat nu de Eerste Kamer eenige daad heeft verricht, heeft zij toch reeds stilzwijgend veel goeds tot stand gebracht. Zij is de oorzaak, dat wij op het oogenblik niet tegenover een schrikbewind zitten. En laat het mij ronduit zeggen: al dat lief-doen van de liberalen tegenover de Eerste Kamer is mijns inziens slechts een bewijs, dat waar zij hardhandig niets kunnen verkrijgen zij het trachten te verkrijgen door zachte concessies.

Mijnheer de Voorzitter! Het wordt tijd dat ik eindig. Maar het laatste waarop ik wil wijzen is het slotvuurwerk met bommen en granaten en bliksemflitsen, dat tegen de Eerste Kamer wordt afgestoken. Het is de oproep van mr. Troelstra in *Het Volk* — zie wederom *De Maasbode* van 1 November 1913 — om zoo noodig tegen de Eerste Kamer een betooging te houden, grootscher en indrukwekkender dan immer het land zag.

Wat staat ons te wachten, Mijnheer de Voorzitter? Ik wordt er bang van. Misschien wel een formeele belegering, Mijnheer de Voorzitter; gelukkig dat wij twee gijzelaars hebben, daar kunnen wij een stootje mee afwachten.

Mijnheer de Voorzitter! Laat er gebeuren wat wil, de Eerste Kamer is en zal blijven de schuts van de Kroon, de beschermster van de rechten en vrijheden van het Nederlandsche volk, de handhaafster van de Christelijke beginselen in dat volk levende. Dit staatslichaam zal zijn de pijler en het baken, waar Nederland zich nog eens naar zal richten, en de schrik van hen, die de tegenwoordige maatschappij willen ondermijnen.

De heer van der Lande: Mijnheer de Voorzitter! Op de vragen gesteld in de afdelingen omtrent het standpunt ten opzichte van herziening van het tarief van invoerrechten, lees ik als antwoord op bladz. 6 van de Memorie van Antwoord, dat van een technische herziening van het tarief van invoerrechten, op zich zelf zeker gewenscht, geen belangrijke versterking der middelen verwacht wordt.

Op de tweede vraag, of de grondslag bestendiger zal worden waarop het bestaande tarief gebaseerd is, kon ik geen antwoord in de Memorie van Antwoord vinden.

Beide vragen houden verband met elkaar, waarvoor ik de aandacht der Kamer eenige oogenblikken verzoek.

2. Staatsbegroting voor het dienstjaar 1914. (Algemeene beschouwingen.)

(van der Lande.)

De Regeering zegt, dat geen belangrijke versterking der middelen verwacht wordt van een technische herziening van het tarief van invoerrechten. Naar mijn meening echter kan een technische herziening, gebaseerd op den grondslag van het bestaande tarief, de middelen zeer zeker aanzienlijk versterken. Naar al wat er voorgevallen is bij de jongste verkiezingen, kan het mogelijk zijn dat ook deze Minister zich stelt op het standpunt van vrijhandel, dat door bijna alles wat links stemde, ingenomen werd.

Een niet te loochenen feit is het, dat bij de jongste verkiezingen belanghebbenden en theoretici den kreet van vrijhandel luider dan ooit hebben doen klinken.

Men heeft het doen voorkomen alsof Nederland een vrijhandelstaat was en alsof er hoegenaamd geen beschermende invoerrechten bestonden. Niets is minder juist dan deze bewering.

Het merkwaardigste is echter, dat links zich bijna zonder uitzondering op het standpunt plaatste dat de grondslag van ons tarief van invoerrechten niet gewijzigd diende te worden. Ik behoor niet tot de bewonderaars van door den vorigen Minister van Financiën voorgestelde wijzigingen in het tarief van invoerrechten, doch veel minder kan ik het goedkeuren dat het tegenwoordige Ministerie van wijzigingen in het tarief niet weten wil. Dat spijt mij.

Algemeen bekend is het toch, dat de Tariefwet groote leemten en gebreken bevat. Het is zeker gemakkelijker om de bedrijfs- en de vermogensbelastingen te verhoogen en alle inkomsten verder te belasten. Billijker is het echter na te gaan welke onrechtvaardige toestanden ontstaan zijn door het bestaande tarief, een tarief dat de eene industrie een bescherming doet genieten van 50 pct., terwijl het de andere industrie prijsgeeft aan buitenlandsche vrijbuitery.

Ik heb voor mij liggen de *Jaarcijfers* van het Centraal Bureau voor de Statistiek over 1912. Zien wij nu eens, Mijnheer de Voorzitter, wat het bestaande tarief opbracht. Ik vind dan een bedrag van f 15 783 000. Alleen het feit dat een dusdanig bedrag van bijna 16 miljoen geheven wordt van ingevoerde goederen, grondstoffen en fabricage, is op zich zelf reeds een bewijs dat er van vrijhandel geen sprake is. Wanneer men dit bedrag vermindert met de invoerrechten op die artikelen die Nederland niet kan voortbrengen, zooals amandelen, gember, krenten, petroleum, alsmede met het invoerrecht op gedistilleerd, dan kom ik tot een bedrag van rond f 3 120 000. Er blijft dan rond 12½ miljoen opbrengst over op buitenlandsche fabrikaten.

Die 12½ miljoen worden dus geheven van buitenlandsche fabrikaten. Ga ik nu na hoe hoog deze zaken belast zijn, dan kom ik tot de meest uiteenlopende cijfers, cijfers die beginnen bij een matige bescherming van 2½ à 5 pct. op fabrikaten der textielnijverheid en hun hoogtepunt bereiken in plm. 50 pct. bescherming der Nederlandsche bierbrouwerijen, terwijl andere fabrieken weer geheel onbeschermd moeten werken.

Toch wordt het feit voortdurend genegeerd. 't Heet steeds: onze industrie is niet beschermd, wij hebben vrijhandel. Vraag ik mij nu af hoe het mogelijk is, dat er nog steeds gesproken wordt van den Nederlandschen vrijhandel, dan geloof ik, dat het volgende eens in het licht gesteld dient te worden.

Er is zoo langzamerhand een groote verwarring ontstaan door het verkeerde gebruik van de woorden: invoerrechten, bescherming, protectionisme, fiscale rechten en vrijhandel.

Men heeft het laten voorkomen alsof ons tarief van invoerrechten geen beschermend tarief was. Men heeft het in tegenstelling van een beschermend tarief, een fiscaal tarief genoemd. Met dit woord fiscaal heeft men gemeend het beschermend cachet van ons tarief te kunnen wegnemen. Geheel ten onrechte.

Het woord fiscaal kan echter nooit gebruikt worden als tegenstelling van „beschermend”.

Fiscaal heeft betrekking op dengene die het invoerrecht heeft, terwijl 't woord „beschermend” betrekking heeft op

den invloed dien de heffing van het invoerrecht heeft op de industrie, die er door gebaat wordt.

Invoerrechten zijn fiscale rechten. De opbrengst komt ten bate der schatkist. Deze fiscale invoerrechten zijn echter te onderscheiden in beschermende invoerrechten en belastende invoerrechten.

Zoo is een invoerrecht op katoenen goederen (Twentsch fabrikaat), die hier te lande even goed als elders gefabriceerd kunnen worden, een beschermend invoerrecht; een invoerrecht op petroleum, een artikel dat per se van het buitenland aangevoerd moet worden, een belastend invoerrecht.

Een fiscaal belastend invoerrecht maakt een artikel evenveel duurder als de heffing bedraagt. Indien 7½ pct. geheven wordt van de waarde van petroleum, zooals in ons land het geval is (nota bene het verlichtingsartikel van de armsten en van het platteland), dan wordt de petroleum 7½ pct. duurder.

Een fiscaal beschermend recht op goederen die hier uit hun aard even goed en voordelig als in het buitenland gefabriceerd kunnen worden, maakt een dusdanig artikel niet duurder. Neem het artikel hier tot voorbeeld. Niettegenstaande deze industrie de hoogst beschermde is, is het hier in Nederland zoo goedkoop als ergens ter wereld.

Bij de jongste verkiezingen is zeker op de meest krasse wijze het feit genegeerd, dat er een Tariefwet bestond, waarvan de opbrengst voor het grootste deel beschermend werkte. Het Nederlandsche volk is er door misleid. Men heeft het doen voorkomen alsof Nederland het vrijhandelsland bij uitnemendheid was, dat ten onder zou gaan zoodra bescherming ingevoerd werd. De eerste stap op dit gebied, zoo klinkt het steeds, zou het betreden zijn van den weg die tot ondergang leidt. Het Anti-tariefwet-comité, de Vereeniging 't Vrije ruilverkeer, de Maatschappij van Nijverheid, de meerderheid van de Kamers van koophandel en fabrieken in den lande, alles negeerde en negeert nog steeds de uitwerking van het bestaande tarief en plaatst zich op het vrijhandelsstandpunt. Nu herhaal ik nogmaals, dat ik niet wil behooren tot de bewonderaars van het laatst voorgestelde tarief. Mijn doel is thans veel meer er op te wijzen, dat de uitspraak der kiezers voor zooverre deze uitspraak 't gevolg was van het voorgestelde tarief, een uitspraak is geweest gebaseerd op volksmisleiding. Mijn doel is dit Ministerie, dezen Minister van Financiën er op te wijzen, dat de uitslag der verkiezingen geenszins aanleiding moge geven het tarief als een kruidje-roer-me-niet te beschouwen. Immers de voorlichting die het Nederlandsche volk op 't gebied van invoerrechten gekregen heeft en nog steeds krijgt eischt scherpe afkeuring. Stellen we ons de vraag: wie heeft het Nederlandsche volk voorgelicht omtrent invoerrechten en wat wordt er geleeraard? Ik neem dan de vrijheid hierop 't volgende te antwoorden. Agenten van buitenlandsche fabrieken, theoretici, en zij die de zegeningen van bescherming genieten, zijn de verkondigers der leer, dat alle bescherming uit den boeze is en Nederland geen andere dan de vrijhandelspolitiek mag blijven voeren.

Mijnheer de Voorzitter! Beginnen we met de theoretici. Professoren aan onze universiteiten, leeraren aan onze H. B. S. maken zich in de eerste plaats, maken zich bijna zonder uitzondering, schuldig theorieën te verkondigen, waardoor het Nederlandsche volk in de meening komt, dat hier geen beschermende invoerrechten geheven worden. Een uit de talloze voorbeelden. In den 10den vermeerderden druk van het leerboek behandelend de beginselen der staathuishoudkunde, het leerboek, dat, oordeelende naar het getal drukken dat er van verscheen, het meest in gebruik schijnt te zijn op onze hoogere burgerscholen, schrijver de heer Stoffel, vinden wij op bladz. 145:

„Op dit oogenblik (1912) zijn alleen nog Engeland en Nederland de landen welke tarieven vrij zijn van werkelijk beschermende bepalingen. Wel worden in Engeland en ook hier te lande nog invoerrechten geheven,

(van der Lande.)

doch zij dragen een fiscaal en geen protectionistisch karakter."

De schrijver maakt wel is waar een restrictie door iets verder te zeggen dat er toch eenige bescherming hier te lande bestaat, doch dat deze niet noemenswaardig is.

Zoo durft men leeren, dat invoerrechten op artikelen die hier in het land eveneens gefabriceerd worden en opbrengende pl.m. 12½ miljoen per jaar, invoerrechten die een bescherming brengen beginnende bij 2½ pct. en opklimmende tot 50 pct., dat zulke beschermende rechten niet noemenswaardig zijn!

Mijnheer de Voorzitter! Dat noemt men niet noemenswaardig. Niet noemenswaardig noemt men invoerrechten, die meer opbrengen dan vermogensbelasting of bedrijfsbelasting.

Nu zal men hier tegen willen aanvoeren, dat het bedrag der ontvangsten aan invoerrechten eigenlijk geen bewijs is van bescherming, aangezien uit dat bedrag blijkt, dat groote invoer plaats heeft. Zij, die dat beweren, vergeten echter, dat het er op aankomt of het binnenlandsch verbruik dier fabrikaten niet veel grooter is dan de invoer; zoodat er voor de Nederlandsche industrie nog voldoende te leveren overblijft. Een laag invoerrecht schakelt den invoer niet uit.

Nemen wij als voorbeeld de papierindustrie. Deze industrie geniet een bescherming van vijf procent. Aan invoerrecht op buitenlandsch papier vloeide in de schatkist in 1908 f 402 000. Deze opbrengst steeg gestadig en bracht op in 1912 f 531 000.

Niettegenstaande er ruim een half miljoen invoerrecht op papier ontvangen werd breidt de papierindustrie zich steeds meer uit, omdat het verbruik verre den invoer overtreft.

Hieruit zien wij dus, dat een laag beschermend recht op een artikel, dat hier evengoed en goedkoop als in het buitenland vervaardigd kan worden, het voordeel heeft, dat het de industrie steunt, terwijl het den buitenlandschen fabrikant alleen dan in staat stelt zijn papier hier in te voeren indien hij den prijs 5 pct. verlaagt, met andere woorden, indien hij onzen fiscus f 500 000 wil afdragen, als steun onzer belastingen.

Is dus de binnenlandsche productie ongeveer in verhouding tot het binnenlandsch verbruik, dan zal alleen dan invoer plaats vinden, indien de buitenlandsche fabrikant, zooals bijv. bij papier, zijn prijs 5 pct. verlaagt. De binnenlandsche industrie profiteert dan van een bescherming van 5 pct.

De bedoelde 12½ miljoen die ons tarief opbrengt wordt dus op enkele uitzonderingen na door het buitenland als belasting opgebracht.

Dat, Mijnheer de Voorzitter, is het voordeel van matige bescherming, waarop ons bestaand tarief gebaseerd is.

Onmatige bescherming, die ik protectionisme zou willen noemen, zooals op bier en geraffineerd zout verhindert den invoer. Deze brengen dan ook, niettegenstaande het groote verbruik, slechts weinig op. En geen wonder: de buitenlandsche fabrikant kan onder omstandigheden een enkele maal 5 pct. van zijn prijs afdoen, 30—40 of 50 pct. verhindert hem hier te lande te concurreeren.

Mijnheer de Voorzitter! Terugkomend op hetgeen geleeraard wordt, zoo is bijna ieder die onze hoogere en middelbare inrichtingen van onderwijs bezocht heeft ingeprent: Nederland is een vrijhandelsland. Bescherming bestaat er zoo goed als niet. De bloei van vele onzer industrieën die lagere en hoogere bescherming genieten, wordt toegeschreven aan... den vrijhandel.

Als propagandisten voor den vrijhandel hebben wij verder te Maatschappij van Nijverheid. De Maatschappij van Nijverheid verklaart zich in haar tijdschrift voor den vrijhandel. Ook deze maatschappij doet aan het spel mede!

Deze maatschappij bestaat grootendeels uit fabrikanten, wier industrie reeds beschermd is. Zij gevoelen zich wél bij het bestaande tarief, zij genieten er de voordeelen van en dan zijn zij bang, dat andere onbeschermden of te laag beschermde industrieën tot bloei zullen komen. De vraag naar

werkkrachten zou er grooter door kunnen worden en dientengevolge zou loonsverhooging kunnen ontstaan.

Het staat wat manmoedig als fabrikant de vrijhandelsleer te durven aanhangen en alle bescherming te verwerpen. Behaaglijk is het daarbij tevens door bescherming groot geworden te zijn en van die bescherming dagelijks te genieten. Het staat cordaat in den verkiezingstijd op alle brieven zegeltjes te plakken: „Leve de vrijhandel; weg met de bescherming!”

Dan noemde ik de vereeniging Het Vrije Ruilverkeer. Een vereeniging, Mijnheer de Voorzitter, waarvan ieder Nederlander lid moest zijn, indien zij zich uitsluitend tot doel stelde het internationale ruilverkeer te bevorderen door in andere landen propaganda te maken tegen invoerrechten in die landen.

Wat is thans het doel dier vereeniging? Wij lezen in haar statuten: de handhaving der economische beginselen, die ten grondslag liggen aan het bestaande tarief van invoerrechten.

Gaan wij nu na, welke economische beginselen ten grondslag liggen aan het bestaande tarief van invoerrechten, dan vinden wij dat als beginsel voor het vaststellen van de invoerrechten heeft gegolden: alle *volledige* fabrikaten in den regel te belasten met 5 pct. der waarde, gefabriceerde voorwerpen, die als grondstoffen worden gebruikt, z.g. halffabrikaten, aan een invoerrecht van 2 à 3 pct. te onderwerpen en alle eigenlijke grondstoffen geheel vrij van invoerrecht te stellen. De grondslag van het tarief is dus bescherming en niet vrijhandel. Dat bescherming het doel is geweest van ons tarief blijkt duidelijk uit de practijk. Een enkel voorbeeld uit honderden: een ijzeren balk, onbewerkt, komt vrij in, maar zoodra er een gat in geboord is, wordt deze balk belast met invoerrecht.

De vereeniging „Het Vrije Ruilverkeer” schijnt of geheel onbekend te zijn met de grondslagen van het tarief of eenvoudig de feiten ter zijde te stellen. Dit blijkt te meer uit de geschriften die deze vereeniging regelmatig verspreidt.

Ik heb voor mij liggen het jaarverslag over 1913. In dat jaarverslag lees ik, dat „Nederland gelukkig te prijzen is, omdat het getoond heeft te willen blijven volharden bij de vrijhandelswetgeving”.

Men versta mij echter goed. Het is geenszins mijn doel een lans te breken voor de Tariefwet-Kolkman, doch veel meer om aan te toonen, dat men iedere herziening van het tarief, gebaseerd op den grondslag van dat tarief, den kop tracht in te drukken door het te laten voorkomen alsof wij van den vrijhandelweg niet mogen afwijken, en de eerste stap in die richting onze ondergang zal zijn!

Van nog grootere verblindheid of naïveteit getuigt het verslag der jaarvergadering dier vereeniging Het Vrije Ruilverkeer, onder voorzitterschap van den hee Plate, voorkomende in de *Nieuwe Rotterdamse Courant* van 1 Februari jl. (om nu eens *De Maasbode* niet te noemen). Daarin heet het, „dat sinds 1895” tot driemaal toe herhaalde pogingen mislukt zijn om hier te lande (men luistere wel): om hier te lande beschermende rechten in te voeren! Mijnheer de Voorzitter! Zoo wordt het Nederlandsche volk voorgelicht. Ook de meeste Kamers van koophandel hebben zich in denzelfden geest uitgelaten. Het was alles hetzelfde motief: geen bescherming, leve de vrijhandel!

Een zeer typeerend geval staat mij voor den geest, hetwelk geschied is toen men advies vroeg aan een Kamer van koophandel hier te lande over het nieuwe tarief van invoerrechten. Een van de leden stelde toen voor om niet alles te gelooven wat in de couranten staat en wat geleeraard wordt, maar zelf aan de industrie te vragen of zij bescherming wenscht of niet. Men zeide dus: laten wij een enquête daarnaar instellen. Ik moet er nog bijvoegen dat het grootste deel van de leden der Kamer van koophandel linksch was. De meeste industrieelen antwoordden er niet op. Zij hadden er geen belang bij, zij waren al beschermd. Een ander deel was tegen tariefverhooging, het grootste deel er voor. Wat gebeurde er toen? Door de Kamer van koophandel werd gewoonweg iedereen die geantwoord had dat wijziging noodzakelijk

2. Staatsbegroting voor het dienstjaar 1914. (Algemeene beschouwingen.)

(van der Lande e. a.)

was, incompetent geoordeeld om over deze zaak te oordeelen.

Er werd geadviseerd, dat het bestaande tarief moest worden gehandhaafd. Leve de vrijhandel!

De meeste Kamers van koophandel hebben zich in denzelfden geest uitgelaten.

Mijnheer de Voorzitter! Nu is het zeer gemakkelijk de vermogens- en bedrijfsbelastingen door opcenten te verhoo­gen, maar daarbij wordt dan geheel uit het oog verloren dat door dergelijke belastingen ook die industrieën getroffen worden, die niet van de voordeelen van bescherming genieten als de overige beschermde nijverheid.

De technisch onjuist doorgevoerde Tariefwet is hiermede in strijd met de rechtvaardigheid. Ik hoop dat dit Ministerie, wanneer het zich op een werkelijk onafhankelijk standpunt wil stellen, zijn meening zal wijzigen, door het tarief te herzien op den grondslag waarop het gebouwd is. Bescherming der Nederlandsche industrie, géén protectionisme, dat is tot het uiterste doorgedreven bescherming, zooals er in onze industrie, misschien onwillekeurig, is ontstaan. Rationeel ware het die buitensporige bescherming te doen vervallen, omdat dergelijke hooge bescherming in strijd is met de economische beginselen, die tot grondslag liggen aan het bestaande tarief. Het zou echter onbillijk zijn, omdat er zich industrieën door hebben gevestigd, die hier krachtig bloeien.

Uit het antwoord, dat het Ministerie gegeven heeft, namelijk dat een technische herziening van het tarief geen versterking der middelen zal brengen, meen ik te mogen afleiden, dat Zijn Excellentie geen versterking uit hogere tarief­opbrengst wil. Ik hoop dat de heer Minister van zienswijze door hetgeen ik gesproken heb moge veranderen en hij een beter gebouw doet verrijzen op den grondslag waarop het bestaande tarief gegrondvest is. Die grondslag is inderdaad goed. Door een technische herziening der invoerrechten kunnen de middelen aanzienlijk verhoogd worden.

Mocht dit niet geschieden of in uitzicht gesteld worden, dan moet ik de uitbrenging van mijn stem reserveeren wanneer die gevraagd wordt voor verhooging van andere belastingen.

De vergadering wordt voor een half uur geschorst en daarna hervat.

De heer Regout: Mijnheer de Voorzitter! Het ligt niet in mijn bedoeling om het voorbeeld te volgen van den geachten eersten spreker van heden, die zich heeft bewogen op de breede baan van de algemeene staatspolitiek.

Ik zal derhalve ook niet uitweiden over de beteekenis van de verkiezingen in den afgelopen zomer en evenmin over de vraag, of onder de gegeven omstandigheden het optreden van dit Kabinet al dan niet gewettigd kan worden geacht.

Alleen gevoel ik er behoefte aan om hier te zeggen, dat van het oogenblik af, waarop vaststond dat wij zouden krijgen een extra-parlementair Kabinet, samengesteld uit vrijzinnige elementen, ik het van ganscher harte heb toegejuicht, dat aan het hoofd van dat Kabinet is opgetreden een zoo bij uitstek sympathiek en hoogstaand man als de heer Cort van der Linden.

Mijnheer de Voorzitter! Ik wensch mij te beperken tot enkele beschouwingen, rakende het beleid van de Regeering in zake de staatspensionneering en de sociale verzekering, in het bijzonder naar aanleiding van hetgeen in de Tweede Kamer is medegedeeld door den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel omtrent de plannen in de toekomst.

Sedert heeft de Tweede Kamer een wetsontwerp bereikt, waarin een gedeelte van die plannen is belichaamd. Aangezien echter dat wetsontwerp op het oogenblik hier niet aan de orde is, zal ik het buiten beschouwing laten en mij alleen bedienen van datgene, wat door de Regeering vóór de indiening van het wetsontwerp in de Tweede Kamer omtrent deze quaestie is medegedeeld.

Wanneer ik hierover wensch te spreken bij hoofdstuk I en niet bij hoofdstuk X, dan is het op de eerste plaats, omdat

(Regout.)

het betreft één van de hoofdpunten van het regeeringsprogramma van dit Kabinet; op de tweede plaats, omdat ook de tijdelijke Voorzitter van den Ministerraad zijn standpunt omtrent het vraagstuk van staatspensionneering in de Tweede Kamer heeft uiteengezet; op de derde plaats, omdat de staatspensionneering niet volgens haar wezen thuis behoort bij hoofdstuk X; op de vierde plaats, omdat het niet mijn plan is om ten aanzien van de door den Minister van Landbouw, Nijverheid en Handel aangekondigde herziening van de wetten van Minister Talma in bijzonderheden te treden, daar die bijzonderheden uit den aard der zaak meer zouden thuis behooren bij hoofdstuk X en, in de laatste plaats, omdat ik niet speciaal een antwoord op hetgeen ik zeggen zal verwacht van den Minister van Landbouw, daar deze verklaard heeft, dat, naar zijn meening, al wat nog over de invoering van de staatspensionneering gezegd kan worden in ons land, eigenlijk alleen nog maar een academische waarde heeft.

Mijnheer de Voorzitter! Er is over de opnemng in dit Kabinet van dezen Minister van Landbouw al heel wat geschreven en gesproken, en geen wonder! Verleden zomer, toen onder de vele personen die in de pers tot aanstaande Ministers zijn gepromoveerd, ook de naam van den heer Treub werd vermeld, heeft men inderdaad daarom gelachen. Men beschouwde dat als een van die vele „canards" of laat ik zeggen proefballons, die in crisistijd worden losgelaten.

Nagenoeg niemand, afgezien tot welke politieke partij hij behoorde, kon gelooven dat de heer Treub, die zich zoo karakteristiek, zoo vierkant en positief had uitgelaten tegen staatspensionneering, ooit als Minister van Landbouw zitting zou kunnen nemen — onder welk voorwendsel het ook mocht zijn — in een Kabinet, hetwelk op zijn program als een van de hoofdpunten zou hebben staatspensionneering.

Intusschen, wat niemand kon gelooven is gebeurd, en daaruit zien wij alweer dat op dit ondermaansche, dank zij de vorderingen van de techniek op sociaal-politiek gebied, niets meer tot de onmogelijkheden kan worden gerekend.

Men heeft echter voor dit optreden allerhande verklaringen gezocht, ook soms minder vleien­de — en ik mag dit gerust zeggen, omdat de Minister zelf in de andere Kamer er over gesproken heeft —, nl. dat de heer Treub van meening zou zijn veranderd, ten einde een ministersportefeuille te kunnen bemachtigen.

Ik zeg met den meesten nadruk, dat een dergelijke onderstelling in alle opzichten moet worden verworpen, daar de heer Treub inderdaad veel te hoog staat om zelfs een oogenblik te mogen onderstellen, dat hij zijn overtuiging geweld zou hebben aangedaan, ten einde uit zichzelf of eerzucht de — bovendien zoo weinig aanlokkelijke — portefeuille van Landbouw te kunnen veroveren.

Maar wanneer ik dit op den voorgrond stel, kan van den anderen kant toch niet worden ontkend, dat de voorspelling van een der indirecte steunpilaren van dit Kabinet, nl. van den geachten afgevaardigde uit Zaandam, dat de Minister er nooit in zou slagen zijn houding goed te praten, wel is uitgekomen. Want werkelijk, in weerwil van alle scherpzinnige betoogen en redeneeringen van den Minister van Landbouw — en op dit gebied is Zijn Excellentie inderdaad een matador —, is hij er niet in kunnen slagen aannemelijk te maken, dat door hem een wetsontwerp voor staatspensionneering zou kunnen worden ingediend, zonder dat zijn prestige er onder zou lijden, want zelfs indien men aanneemt, wat niet juist is, dat wij op dit oogenblik, in verband met de invoering van art. 369 der Invaliditeitswet, al staatspensionneering zouden hebben, ook dan nog is de heer Treub het allerminst aangewezen om op te treden, om zoogenaamd onder het motto van verbetering en uitbreiding een voorstel te doen tot invoering van staatspensionneering, welke zoo beslist met zijn overtuiging strijdt.

Er moet dus een andere reden voor dat optreden zijn, en ik geloof, dat die is gebleken uit hetgeen de Minister zelf gezegd heeft: namelijk dat hij in het Kabinet zitting heeft genomen met het hoofddoel de verzekeringswetten van den Minister Talma, die hij als Kamerlid in vele opzichten had